

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

15 Ιουνίου 1995

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Ο Υπουργός Βιομηχανίας Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου κ. Κ. Σημίτης, μιλώντας σήμερα στη Θεσσαλονίκη, σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο "Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας" (ΟΠΕΚ), με θέμα " Η Κοινωνία της Πληροφορίας, Συνταγματικές, Ευρωπαϊκές και Κοινωνικές Οψεις", τόνισε τα εξής :

Τα πολλαπλά και συσσωρευμένα αδιέξοδα που έχει δημιουργήσει η "Κοινωνία της Πελατείας", καλείται να επιλύσει η χώρα μας, ενώ βρίσκεται αντιμέτωπη με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις κοσμογονικές αλλαγές που προκαλεί η "Κοινωνία της πληροφορίας".

Η "Κοινωνία της Πελατείας" που στηρίχτηκε στο κράτος παροχών, στις πελατειακές σχέσεις, στις παλαιοκομματικές πρακτικές και στις ρουσφετολογικές ενέργειες, όχι μόνο μας φέρνει αντιμέτωπους με μείζονα προβλήματα αλλά και στέκεται εμπόδιο για την προσαρμογή της χώρας στις τεχνολογικές εξελίξεις.

Το πρόβλημα αυτό είναι κεφαλιώδους σημασίας. Γιατί η κοινωνία και η χώρα μας, τα αμέσως επόμενα χρόνια, θα βρεθούν αντιμέτωπες με θεμελιώδεις επιλογές, οι οποίες θα προκαθορίσουν την πορεία των επόμενων δεκαετιών. Κεντρικό ρόλο θα παίξουν οι εξελίξεις στην τεχνολογία και ιδιαίτερα αυτές που σχετίζονται με τις εφαρμογές της ψηφιακής τεχνολογίας, αυτό που λέγεται η "Κοινωνία της Πληροφορίας".

Γι' αυτό στο κατώφλι των επαναστατικών αλλαγών, που θα προκαλέσει η "Κοινωνία της Πληροφορίας", η χώρα μας έχει ζωτική ανάγκη μια μακροπρόθεσμη στρατηγική. Μια στρατηγική που θα μας επιτρέψει να συμμετάσχουμε στις τεχνολογικές εξελίξεις και όχι να είμαστε απλοί θεατές. Διότι μόνο έτσι θα μπορέσουμε να συμμετέχουμε ενεργά στα όσα συμβαίνουν σήμερα στον τομέα της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Αλλά και να επηρεάσουμε τις εξελίξεις που πραγματοποιούνται στον τομέα αυτό, προς κατευθύνσεις κοινωνικά, οικονομικά και εθνικά επωφελείς.

- Η πληροφοριακή υποδομή των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης εκσυγχρονίζεται ραγδαία. Μπορούμε ακόμη να διεκδικήσουμε ηγετικό ρόλο.
- Οι "λεωφόροι πληροφόρησης" μπορούν να μεταφέρουν υπερατλαντικά προϊόντα που εδραιώνουν το πολιτιστικό πρότυπο του "ελάχιστου κοινού παρονομαστή", αλλά και να μας συνδέσουν με την ομογένεια και

να δημιουργήσουν μια μεγάλη Ελληνόφωνη αγορά 25 εκατομμυρίων οδηγώντας σε μια Ελληνική πολιτιστική αναζωογόνηση. Μπορούν επίσης, αν αναπτύξουμε τις δικές μας δημιουργικές δυνάμεις, να μας επιτρέψουν να έχουμε παρουσία στο διεθνή χώρο. Μπορούμε ακόμη να καθορίσουμε εξελίξεις.

- Οι επιπτώσεις στον τρόπο εργασίας μπορούν είτε να οδηγήσουν σε επέκταση της αλλοτρίωσης, είτε να επιτρέψουν την δημιουργική χρήση του χρόνου εργασίας και την απελευθέρωσή του από καταναγκασμούς. Μπορούμε ακόμη να επέμβουμε.
- Η "Κοινωνία της Πληροφορίας" μπορεί είτε να δημιουργήσει μια νέα τάξη των "αναλφάβητων" είτε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της τεχνολογίας για να εντάξει τα άτομα σε νέες κοινωνικές δραστηριότητες. Μπορούμε ακόμη να διαλέξουμε.
- Η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να δημιουργήσει νέους χώρους ελευθερίας ή πρόσθετους εξαναγκασμούς και υποτέλειες. Μπορούμε ακόμη να κρίνουμε το μέλλον μας.

Διότι αν επιδείξουμε αναποφασιστικότητα, αδράνεια και αγκύλωση απέναντι στις επερχόμενες τεχνολογικές αλλαγές, τότε είναι βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουμε να καλύψουμε τις ανάγκες που δημιουργεί η "Κοινωνία της Πληροφορίας", αλλά και θα οδηγηθούμε στο περιθώριο των εξελίξεων.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το πελατειακό κράτος, είναι εντελώς ακατάλληλο για να συμβάλει στην προσαρμογή της χώρας στις προκλήσεις, στις απαιτήσεις και στις ανάγκες της "Κοινωνίας της Πληροφορίας".

Γι' αυτό χρειαζόμαστε ένα κράτος διαφορετικό από το σημερινό από το πελατειακό κράτος, το κράτος των παροχών, των ειδικών ρυθμίσεων. Χρειαζόμαστε ένα κράτος, που να εκπονεί στρατηγικές. Γιατί ένα από τα μεγάλα προβλήματα της σημερινής Ελληνικής κοινωνίας είναι ο διοικητικός μηχανισμός τον οποίο διαθέτουμε, είναι μηχανισμός έμπειρος και εξασκημένος στην πελατειακή λειτουργία, ανυποψίαστος και τελείως ακατάλληλος ως προς την στρατηγική λειτουργία.

Διότι το κράτος παίζει αναπόφευκτα δεσπίζοντα ρόλο ως ο μεγαλύτερος διακινητής, χρήστης αλλά και παραγωγός πληροφορίας. Συνεπώς η συμπεριφορά του θα είναι καθοριστική για το πως και σε ποιές κατευθύνσεις θα εξελιχθεί η Κοινωνία της Πληροφορίας. Η δημιουργία της "κρίσιμης μάζας" δραστηριοτήτων και ζήτησης που απαιτείται για την επιτυχή πρόοδο βρίσκεται στα χέρια του.

Έτσι το ερώτημα που τίθεται δεν είναι "*Πόσο Κράτος*" αλλά "*Ποιο Κράτος*". Ο περιορισμός του κράτους, αν επιτευχθεί με την δημιουργία νέων ιδιωτικών μονοπωλίων, όχι μόνο δεν θα επιτύχει περισσότερη αποτελεσματικότητα, περισσότερη ελευθερία, αλλά δημιουργεί τον κίνδυνο να επιδεινώσει ακριβώς την καταπίεση των εξουσιαστικών μηχανισμών. Πρέπει να έχουμε συναίσθηση και των περιορισμών της αγοράς : Η αποκέντρωση των αποφάσεων ρουτίνας, δεν σημαίνει ότι μπορεί να αποσείσουμε την ευθύνη για την λήψη αποφάσεων στρατηγικής σημασίας. Ούτε να τη μεταθέσουμε σε ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Κοινωνικές αποφάσεις στρατηγικής σημασίας ή με επιπτώσεις σε βάθος χρόνου δεν μπορούν να ληφθούν από τον απρόσωπο μηχανισμό της αγοράς, ή για να ακριβολογήσω, μόνο από την αγορά. Αποφάσεις που λαμβάνονται με αυτό τον τρόπο όχι μόνο παραβλέπουν μακροχρόνιες επιπτώσεις, τις κοινωνικές πλευρές των προβλημάτων αλλά διατρέχουν τον κίνδυνο να αναιρεθούν στην πράξη. Σε κοινωνίες όπως η δικιά μας, υπάρχουν πολλοί πόλοι εξουσίας οι οποίοι μπορούν να αναιρέσουν εξελίξεις, όταν οι εξελίξεις αυτές βασίζονται σε επιχειρηματικούς υπολογισμούς και μόνον. Αποφάσεις που λαμβάνονται ερήμην των θιγομένων, χωρίς κοινωνικό διάλογο, χωρίς επικύρωση πολιτειακών διαδικασιών είναι πολύ πιθανόν να μη νομιμοποιηθούν και συνεπώς να αναιρεθούν.

Η αγορά δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη δημοκρατία και τις δημοκρατικές διαδικασίες. Αντίθετα, η αγορά λειτουργεί καλύτερα σε ένα πλαίσιο όπου οι μεγάλες στρατηγικές αποφάσεις και οι "κανόνες του παιχνιδιού" συζητούνται, επεξεργάζονται και τελικά αποφασίζονται δημοκρατικά. Μόνο αν έχουμε επίγνωση των αποφάσεων που έχουμε λάβει, των θετικών αλλά και των αρνητικών τους σημείων, μπορεί η αγορά απερίσπαστη να εκτελέσει την αποστολή της, την υλοποίηση των δημοκρατικά χαραγμένων κατευθύνσεων.